

F R I F A G B E V E G E L S E .
9. des. 1944.

5. arg.

TIL SISTE KAMP DER GJØRES KLAR!

TYSKLANDS HÅPLØSE MILITÆRE SITUASJON - NORSKE OG
RUSSISKE TROPPERS INNMARSJ PÅ NORSK JORD - DEPORA-
SJONEN FRA NORD-NORGE - DEN ØKEDE AKTIVITET FRA
VÅRE FREMRAGENDE SABOTØRER - LIKVIDERINGEN AV AN-
GIVERE.... ALLE DISSE OG MANGE ANDRE FAKTORER HAR
RADIKALT SKJERPET KAMPEN MELLOM DET NORSKE FOLK OG
DE TYSKE OG LANDSFORRÅDERSKE TYRANNER+ MED RAZZIAER,
MASSEARRESTASJONER, PINSLER OG MORD SØKER GESTAPO Å
KVELE MOTSTANDSBEVEGELSENS ORGANISASJONER OG FOLKETS
KAMPVILJE. DET GIS BARE ETT SVAR PÅ DENNE OFFENSIV:
FORTSATT HARD OG UFORSONLIG STRID I ØKET MÅLESTOKK
- INGEN SVIKT MÅ TÅLES - ALLE PAROLER MÅ FØLGES TIL
PUNKT OG PRIKKE. HVER ENESTE NORDMANN KAN HVER DAG
GJØRE EN INSATS. INGEN ER OVERFLØDIG I KAMPEN. DET
GIS IKKE NOE MER FORAKTELG ENN Å LA ANDRE KJEMPE
FOR EN SAK SOM GJELDER ENS EGEN FRIHET OG RETT TIL
Å LEVE SOM MENNESKE. HUSK AT VÅR STYRKE LIGGER I
SAMLET INSATS.

k r i g s s i t u a s j o n e n .

På vestfronten konsentrerer kampene seg om Saar-
brücken, som er nøkkelstillingen til et av Europas
tettast befolkede industristrøk. Ca 1 mill. menne-
sker er her pakket sammen på et begrenset område.
Byen er kommet i en meget utsatt stilling etter at
Saarlautern i nordvest er inntatt. Alliert artilleri
beskytter byen. En omringning sydfra med utgangs-
punkt i Saarunionen og nordfra via Merzig er under
utvikling. En må imidlertid regne med at det vil
bli kjempet like hardt om denne byen som det ble
kjempet om Aachen. I Ruhrområdet behersker de alli-
erte hele vestbredden av elva Roer. Harde kamper
pågår om Jülich. Den intense bombingene av tyske
jernbaner og rangerstasjoner like innpå fronten
har nådd en hittil uhørt styrke. I forrige uke møt-
tes Eisenhower og Montgomery til overlegninger om
den strategi som skal anvendes i sluttkampen om Ruhr,

En antar at den sterke konsentrasjon av tropper og materiell, som tyskerne må forata i Ruhr og Saarområdet, innebærer en relativ svekkelse av tyskernes stillinger ved Arnheim og Niemwegen-området. Dette skulle gi Montgomery muligheten for et gjennombrudd her. Tyskerne har i lengden ikke tropper nok til å greie påkjenningen. I løpet av tre uker mistet de 100.000 mann, hvorav 50.000 fanger. De strategiske reserver må spares på. Det viser det manglende tyske motangrep mot de alliertes dristige framstøt mot Strassbourg. På sydfronten rydder etterhvert de allierte hele Alsaces-sletten og tyskerne må falle tilbake til Rhinens østbredd. I Italia har kampen fått en hissigere karakter etter at den amerikanske general Clark er blitt utnevnt til øverstkommanderende. Etter et hurtig framstøt er Ravenna inntatt. Tyskernes retrett finner sted i uorden.

På østfrontens nordlige del forbereder russerne storoffensiven ved å tilintetgjøre den tyske flanketrussel på Kurlandhalvøya syd for Riga. Det antas at russerne venter at tyskerne må overføre tropper fra øst til vest. - Store kamper pågår i Ungarn, hvor russerne har gjort et sterkt framstøt på bred front over Donau, syd for Budapest. Kampene pågår i flaskehalsen mellom byen og Balatonsjøen. Hovedstaden står i fare for å bli omringet fra sydvest. Operasjoner i denne retning er under utvikling.

I Hellas er den politiske krise alvorlig. Sist søndag arrangerte motstandsbevegelsen EAM en demonstrasjon i Athen som regjeringen Scobie hadde nedlagt forbud mot. Det kom til væpnet sammenstøt med regjeringens politistyrker. 11 demonstranter ble drept og 60 såret. Motstandsbevegelsen proklamerte deretter generalstreik, som også omfatter havnebyen Pireus hvor lossingen av britiske varer ble innstillet. Det kom her til sammenstøt med britiske marinetropper. Tre britiske soldater ble drept. Havnen er nå besatt av britiske tropper. Streiken har videre bredt seg til regjeringskontorene og bankene. General Scobie har under dette politiske trykk meddelt at han vil trekke seg til-

Danmarks arbeidere nekter å anta tyske arbeidsvilkår.

Det meldes fra København at tyskerne med fornyet energi har fremlagt spørsmålet om innføring av tyske arbeidsvilkår for alle arbeidere som er beskjeftiget i arbeide som sorterer under den tyske krigsmakt. Kravet er ennå en gang avvist fra dansk hold etter at utenriksministeriet hadde drøftet spørsmålet med fagforbundene, arbeidsgiverforeningen og andre kompetente instanser. Ikke minst arbeiderne har vist en fast motstandsvilje. De tyske kravene gikk ut på at arbeiderne både når det gjeldt lønns- og arbeidsvilkår skulle innerdnes under tyske bestemmelser. Man tror i danske kretser ikke at tyskerne vilger å forsøke å tvinge gjennom en ordning mot fagforeningenes vilje. Svaret vil i så tilfelle bli streiker og fullstendig kaos.

Føreløpig ingen sprenkning av det sosialdemokratiske parti i Finland. Under det finske sosialdemokratiske partis kongress i forrige uke, meddelte Tanner at han ønsket å tre tilbake som leder av partiet. Som ny formann ble valgt minister Onni Hiltunen som sogner til Tannerretningen innenfor partiet. Tre av det nye partistyres 9 medlemmer tilhører opposisjonen, nemlig Hagerholm, Pekkala og Vuori. Samtlige valg ble enstemmige, etter at valgkomiteen 3 ganger hadde forandret sin innstilling.

3 norske fartøyer

er hittil bestilt ved svenske skipsverft, forteller en svensk avis.

J e m m e f r o n t e n :

Vi mottar stadig klager

på arbeidsledere ved forskjellige bedrifter som er alt for ivrige til å presse arbeiderne til å øke arbeidstempoet. Om de vil regnes for gode nordmenn og undgå etterregninger når krigen er slutt, må de la sin ivær gå i helt motsatt retning. Arbeidslederne kan ofte mer enn andre bidra til å sinke og vanskeliggjøre produksjon som er til fordel for tyskerne. De bør huske på at vi er i krig med Tyskland og det er enhver nordmanns såklare plikt å gjøre hva han kan for å svekke den tyske krigspotensial. Den risiko en løper ved å lage vanskeligheter for tyske er ikke så stor at den undskylder en

bake, hvis det kan lette en utvikling framover mot ro og orden. Churchill avga en erklæring i Underhuset 5/12 Han uttalte bl.a. at det må bli grekernes egen sak å avgjøre hvilken regjering de ønsker og om de ønsker republikk eller monarki. Britisk politikk går ut på å hindre blodsutgydelse, men den indre stabilitet i landet må styrkes. Hvis urolighetene legger hindringer i veien for krigføringen, vil de betydelige britiske styrker som finnes i landet uten nølen bli satt inn for å gjenopprette ro. Den britiske politikk i Hellas føres i forståelse med Englands allierte. Det har gjort et mektig inntrykk i England at britiske tropper er satt inn mot politiske demonstranter og Bevan, arbeiderpartiet, uttalte i Underhuset at det i England er engstelse for at de britiske tropper i Hellas skal bli anvendt til noe annet enn det de er blitt mobilisert for. - Den engelske presse er samstemmig om at E.M. representerer en majoritet i folket. Den hollandske premierminister

har overfor pressen uttalt at regjeringen vil tre tilbake så snart Holland er befridd. Den vil bare foreta det som er påtrengende nødvendig. Mellom regjeringen og motstandsbevegelsen er det enighet om at det parlament som ble valgt i 1937 ikke lenger kan representere det hollandske folk, da valg ikke kan bli foretatt straks krigen er slutt vil det bli opprettet et interimsparlament hvor medlemmene skal velges etter et slags nomineringssystem. Regjeringssjefen vil henstille til dronningen å velge en av motstandsbevegelsens mest betydelige menn til ny regjeringssjef når krigen er slutt. I de befridde deler av Holland er rettergangen mot de hollandske quislinger allerede åpnet. Matsituasjonen bedrer seg. I de tyskokkuperte områdene er tilstandene redselsfulle. I løpet av krigen er en million hollendere ført til Tyskland, derav 100.000 bygningsarbeidere og 80.000 metallarbeidere. En halv million hollendere lever under jorden.

Den politiske situasjon i Italia.

Den svenske avisen "Aftontidningen"s korrespondent i Roma gir følgende skildring av de politiske for-

ing framover mot
læring i Under-
må bli greker-
gjerding de ønsker
narki. Britisk
utgyldelse, men den
ses. Hvis urolig-
for krigføringen,
som finnes i
å gjenopprette
føres i forstå-
er gjort et mektig
opper er satt inn
van, arbeiderpar-
England er
ber i Hellas skal
de er blitt
esse er samstem-
oritet i folket.

erlingen vil tre
i. Den vil bare
veldig. Mellom
er det enighet
i 1937 ikke
dske folk, da
krigen er slutt
parlament hvor
lags nominerings-
tulle til dronn-
gelsens mest be-
ef når krigen er
land er retter-
er allerede

I de tyskokku-
selsfulle. I
llendene ført
gsarbeidere og
illion hollendene

"s korrespondent
de politiske for-

holdene i Italia:

For noen dager siden spurte jeg en ledende italiensk sosialist hvordan han så på sitt lands framtid. "Det sosialistiske parti" sa han, "er overbevist om den absolutte og fundamentale nødvendigheten av å kalle en betydelig industriell, finansiell og jordbruksbetonet kapitalisme, som utgjør kjernen i de reaksjonære krefter som er direkte ansvarlige for fascismen. Det sosialistiske parti ser i Russland den stat som burde samarbeide med verdensproletariatet uten å utøve noe politisk press."

Jeg hadde vendt meg til denne sosialist for å få klar beskjed om politikken, fordi sosialistene er lettere å komme på talefot med enn kommunistene, med hvem de ^{er} allierte gjennom en overenskomst som praktisk talt forener de to partier til ett. Kommunistene er for øyeblikket spesielt redde for å skape en skrekk for "den røde fare" og deres programklæringer for den nærmeste fremtid er alltid intetsigende. Man kan dog være overbevist om at de to mektigste partiene i Italia idag er overbevist om at en sosialistisk republikk må opprettes i Italia og også i de nærmestliggende vesteuropeiske landene.

Den noverende revolusjonære stemning i den befridd delen av Italia vil stige når Nord-Italia er blitt befridd. Den del av Italia som nå er befridd er nemlig den jordbruksbetonte og konservative del av landet. - Jeg kan ikke trekke noen annen objektiv slutning enn at den kommunistisk-sosialistiske blokken kommer til å dominere den politiske situasjon og hva mere er at denne blokks fremste vanskelighet ikke kommer til å bli å få støtte hos massene, men at vanskeligheten vil bestå i å kontrollere de italienske masser, som virkeilig er meget misfornøyd og formodentlig kommer til å bli ennå mer utilfreds når de kalde vintermånedene kommer.

Dyrere å føre krig nå enn forrige gang.

Det statistiske institut i New York har regnet ut at de årlige krigsomkostninger for samtlige krigførende land, undtatt Kina, de okkuperte land og Syd-Amerika, beløper seg til 200 milliarder dollar. Derav faller 88 milliarder på USA, 36 på Tyskland og 25 milliarder på resp. Russland og England. Utgiftene er ca 4 ganger så store som under forrige verdenskrig.

unfallende opptreden. Det er ikke nok å si at en er god nordmann. Enhver må i handling vise at han er det. - De to siste klagene vi har mottatt gjelder folk som er ansatt i Akerhus fylkes veivæsen og innenfor jernbanens ledelse.

Sabotasjeaksjonene mot Aker og Nylands verksteder var i forrige nr. av F.F. referert meget kort. Vi skal derfor gi noen supplerende opplysninger. Den store tankbåten som ble senket, "Schleswig", var på 16300 tonn og tilhørte tidligere Westphal Larsens rederi. Etter eksplosjonen tok det fyr i en oljebeholder ombord og branden varte til langt ut på neste dag. - På Mowinckels "tromma" var det to eksplosjoner med den virkning at denne 8000 tonner kranget over og sank og sperret flytedokken. Den lille tørrdokkens kikkporter ble også sprengt. Ved branden på "Schleswig" ble en svar svingkran, som kan løfte 100 tonn, antendt. Motorhuset ble så ødelagt at kranen er satt ut av funksjon for en tid. - Sammenlagt ble 53000 tonn skipstonnasje ødelagt ved aksjonene mot Nyland og Aker. Resultatet er desto mer imponerende, som det krydde av tyske vakter i nærheten av båtene.

I hele høst og ikke minst i den siste måneden har Gestapo forsterket sin aktivitet over hele Norge. Det skal være kommet flere hundre nye gestapofolk til landet. Gaterazziaer og politiundersøkelser på kafeer og restauranter hører nå til dagens orden i Oslo. Og de tyske vaktene utenfor bensinstasjoner og andre steder er overordentlig nervøse. - I Bergen er det portforbud og tyskerne skyter vildt om noen viser seg i den forbudte tid. I Fana, på Østerøya, Eikanger og flere andre steder ved Bergen har det vært razziaer. Sørlandet har som før nevnt vært særlig ille ute. Det begynte i Åseral, den øverste bygden i Mandalen. Det sies at tyskerne fant våpen der. Siden har det vært undersøkelser i en rekke bygder og 200 personer er arrestert.

Gjenreisningen av A.F.L.

Vi har tidligere i Fri Fagbevegelse ganske flyktig berørt det forslag til gjenreisning av fagorganisasjonen etter krigen som er utarbeidet av represen-

tanter for den fri fagorganisasjon i Norge og i Stockholm og London. Vi gjengir nedenfor et litt mer utførlig utdrag av forslaget:

Den norske fagorganisasjon har bygget på et utstrakt demokrati. Medlemmene har vært sikret retten til å behandle og fatte beslutning i alle saker som angår organisasjonen. Dette demokrati må gjenopprettes så snart som mulig etter at landet er befrikket for tyskernes og quislingenes tyranni. Hvis det umiddelbare organisasjonsarbeid etter krigen ikke skal henge i løse luften, må det forankres i de lover og beslutninger som var gjeldende før krigen i Norge. Herav følger at de organisasjonsinstanser man hadde må reorganiseres. Man blir da nødt til å etablere en rekke interimsordninger som avløses etter hvert som organisasjonene kan konstituere seg etter gjeldende lover. - Følgende retningslinjer for den tekniske gjenoppbygging foreslås bekjentgjort av de medlemmer av sekretariatet som er tilstede og som kan delta i gjenoppbyggingsarbeidet:

1. De lover og organisasjonsmessige beslutninger som var gjeldende før 9. april 1940 trer straks ikraft for Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, alle forbund og deres underavdelinger og de fagl. distriktsorganisasjoner.

2. Personer som var medlemmer av Nasjonal Samling, Den Norske Legion, Regimentet Nordland eller andre nazistisk betonte organisasjoner, skal straks utelukkes av organisasjonen. Tvilstilfeller avgjøres av sekretariatet eller høyere instanser i Landsorganisasjonen.

3. I de tilfeller hvor det er satt fram begrunnet anklage mot et medlem for å ha opptrådt som villig redskap for nazifiseringsarbeidet, eller om et medlems framferd på annen måte har skadet den norske fronten, kan vedkommende ikke ha tillitshverv eller delta i fagorganisasjonen, før deres forhold er undersøkt og godkjent av sekretariatet.

4. Alle medlemmer opprettholder de rettigheter i organisasjonen som de hadde 9. april 1940, med tillegg av rettigheter opparbeidet etter denne dato. Manglende kontingentbetaling under okkupasjonen regnes ikke som avbrutt medlemskap. (De nærmere

regler for kontingentspørsmålet behandles i et tilleggforslag, som vi skal redøggjøre for i et senere nummer av F.F.)

5. Inntil vedkommende organisasjon på lovlig måte anderledes bestemmer, bør følgende ordning gjelde:

a) De tillitsmenn som innehadde tillitshverv i fagorganisasjonen gjenopptar straks sin virksomhet.

b) De funksjonærer som var ansatt i fagorganisasjonen kan gjenoppta sitt arbeid om de melder seg til tjeneste innen den fastsatte tidsfrist. c) Bestemmelsene i litra a og b gjelder ikke personer som omhandles i punkt 2 og 3.

6. De styremedlemmer som er tilstede i fagforeninger, verkstedsklubber m.v. plikter straks å sammenkalle til ekstraordinær generalforsamling hvor nødvendige suppleringer til eller valg av nytt styre foretas. Valgene gjelder inntil ordinær generalforsamling kan holdes.

7. Så snart fagforeningene i Oslo er rekonstruert etter bestemmelsene i punkt 6, sammenkaller de tilstedeværende medlemmer av forbundsstyret eller forretningsutvalget fellesmøte av styrene i fagforeningene, hvor det foretas eventuelt nødvendige suppleringsvalg til forbundsstyrene (forretningsutvalget) Valgene gjelder til førstkommande landsstyremøte eller landsmøte. I forbund som har landsstyre eller representantskap foretar dette det endelige valg av forbundets styre og bestemmer tidspunktet for landsmøtet.

8. I de byer hvor de faglige distriktsorganisasjoner har sitt sete, sammenkaller de tilstedeværende medlemmer av forretningsutvalget fagforeningsstyrene til fellesmøter hvor de nødvendige suppleringsvalg foretas.

9. De rekonstruerte forbundsstyrene og tilstedeværende sekretariatsmedlemmer sammenkaller til fellesmøte av alle forbundsstyrene (forretningsutv.) hvor eventuelle suppleringsvalg foretas. Valgene gjelder inntil representantskapet kan tre sammen og velge sekretariat inntil førstkommande kongress. - Vi skal senere komme tilbake til de illegale faglige utvalgs rolle ved dannelsen av framtidens

F R I F A G B E V E G E L S E .